

U svim ovim svojim traktatima nema autor pretenzije da daje jedno svoje naučno nastojanje i trud svoga uma, nego pabirči po drugima i skuplja jedan pregledan, iscrpan i svestran materijal o pitanju, o kojemu je govor. Njemu je u tom radu želja, da pastoralni kler u vršenju svojih dužnosti bude potpuno upućen u opseg i doseg svoje pastoralne vlasti, dužnosti i prava; da znade, koje mu je ispravan postupak, a kako se događaju zloporabe i prestupci. Ne samo teoretski, nego i praktički upućuje autor i orijentira, imajući uvijek pred očima teološka načela, od kojih se ni svećenik u pastoralnom radi ne smije udaljiti.

U ovome je djelu tako skupljeno sve, što se odnosi na *ispovjednika*: o jurisdikcionalnoj njegovoj vlasti; o ograničenju njezinom; o uporabi i zloporabi; o dužnostima, što ih ima ispovjednik prema sebi, prema penitentu, te prema samoj instituciji poslije ispovijedi; ne zaboravlja praktičnih pravila nakon sistematski izvedenih načela; ne zanemaruje odredaba crkvenoga naučiteljstva, nego upozorava kako na starije, tako i na najnovije odredbe sv. Stolice.

Našemu svećenstvu možemo ovo djelo P. Merkelbacha najtoplije preporučiti, kako što smo preporučili i veliko njegovo djelo o moralnom bogoslovlju.

A. Živković.

O. Karrer: Der Unsterblichkeitsglaube. 8°, 189 S. München. (Verlag »Ars sacra«) 1936. RM 4.20.

Karrer je jedan od najproduktivnijih pisaca sadašnjice. Njegova djela nisu direktna naučna istraživanja, nego na naučnoj osnovi zasnovani, plastično izvedeni, općenito razumljivi prikazi aktualnijih životnih pitanja. U ovom djelu nastoji Karrer prikazati »vječni životni smisao« čovjeka u perspektivi ljudskog umovanja i Božje objave. Filozofski aspekt toga pitanja je neumrlost duše. Međutim, pisac se uspješno upušta u sva važnija pitanja o duši, počevši od opravdanja njezine opstojnosti sve do njezine neumrlosti kao ispunjenja metafizičkog nemira i metafizičke čežnje čovjeka. Njemu je, kako se vidi, stalo do toga da u prikazivanju tih pitanja uđe i inače poznate metafizičke dokaze prema ukusu i načinu mišljenja današnjeg čovjeka. Ovdje ondje zgodno i umjesno apostrofira današnja strujanja, a da ne postane polemičan.

S tendencijom da »totalistički« promatra svoj problem, Karrer je u glavnom potcijenio metafizički značaj odnosnih pitanja, jer se u priznanju »nevidljivih stvarnosti« odriče prave racionalne jasnoće, te se zadovoljuje »razumnim moralnim temeljem« kao nužnim i dovoljnim preduvjetom vjere (poređi naročito str. 7, 111, 116, 120 i 121). — Neke rečenice o paklu mogu u dogmatskom pogledu dati povoda različnim sumnjama (str. 154—158). Pisac je na pr. tako blag da u oštrim riječima sv. Pisma o paklu ne će da vidi drugo do pedagoške opomene i prijetnje »oca«. Htjeti vi še tvrditi o tim tajnama smatra smjelim za ljude i suvišnim za religiju.

Kao cjelina ispunit će ova knjiga svoju misiju velikim uspjehom.

Dr. Vilim Keilbach.